

UNCTAD -WORLD INVESTMENT REPORT 2011

/Simai Mihály/

FŐBB ÁLTALÁNOS TENDENCIÁK

2010-ben globális befektetés 1,323

2009 „ 1,170

2008 /csúcs/ 1,911

2010-ben a legnagyobb céltérségek és országok a következők voltak/milliárd dollárban/:

Fejlett országok 601

Fejlődő országok 722

Európai Unió 305

USA 228

Kína+ Honkong 175

Belgium 62

Brazília 48

Németország 46

Anglia 46

Oroszország 41

Szingapur 39

Franciaország 34

/Magyarország 2,3 (2008, 7,4)

/Románia 3,6/ (2008, 13,9)

A vezető külföldi befektetők 2010-ben:

Fejlett országok 935

Fejlődő országok 388

USA(329)

Németország(105)

Franciaország (84)

Hong Kong, (76)

Kína (68)

Svájc(58)

Japan (56)

Oroszország(52)

Kanada(39)

Belgium(38)

2009-hez képest szerény emelkedés volt, a 2007-es csúcshoz képest még 40%-al alacsonyabbak a befektetések. A főbb cél- ország típusokat illetően, a fejlődő országokban +12 a fejlett államokban -0,2 és a volt szocialista országokban - 5%.

A befektetések forrásai szerint, mindenütt növekedést regisztráltak:

Fejlődőkből 21%
Fejlettekből 10%
Volt szocialistákból 24%

Néhány sajátosság:

- 1.A külföldi befektetések több mint fele a legnagyobb fejlődő és a volt szocialista országokra irányult, minden kategóriában.**
- 2.A legjelentősebb a csökkenés a szegény és tengerrel nem rendelkező országokban.**
- 3.A fejlődő országokból származó befektetések 70%-a más fejlődő illetve volt szocialista országokba irányult.**
- 4.Az ágazati megoszlást illetően :csökkent a szolgáltatásokba irányuló befektetések aránya,de ez az egyes ágakat eltérő módon érintette. A legnagyobb csökkenés a pénzügyi szektorban következett be. Az összes befektetések több mint fele a feldolgozó iparba irányult. Nőtt az autóipari, vegyipari, gyógyszeripar élelmiszeripari és textilipari befektetések és csökkent a fémipari és elektronikai befektetések súlya.**
- 5.A fúziók és akvizíciók értéke 14%-al emelkedett. Ezen belül a tranzakciók között lényegesen jelentősebb volt a kis és középvállalatok aránya és visszaesett a hatalmas vállalatok súlya. Ez a tendencia a jövőbenis folytatódik.**
- 6.A világ legjelentősebb TNC-i a válság időszakában is növelték külföldi befektetéseiket és bővíteni tudták külföldi műveleteiket. A foglalkoztatás és az értékesítés is nagyobb mértékben bővült külföldi vállalataiban, mint a bázisországban.**
- 7.A világ 100 legnagyobb ipari társasága közül 7 került a fejlődő országokból a listára:két kínai, egy brazil, két dél-koreai, egy malajziai és egy mexikói.**
- 8.Tovább nőtt az állami befektetési alapok fontossága a külföldi befektetők között, de ami ugyancsak lényeges, egyre több állami tulajdonban lévő társaság transznacionalizálódott, s vált jelentős külföldi befektetővé.**
- 9.A főbb kontinenseket illetően: csökkent Afrika országainak aránya. Ebben az észak-afrikai felkelések is szerepet játszottak.24%-al nőttek Dél, Kelet és Délkelet-Ázsia országaiba irányuló befektetések. Az ázsiai befektetők különösen a világ elektronikai iparában növelték külföldi befektetéseiket. Ez elsősorban technikai fejlettségük és versenyképességük következménye. A Közel-Keletre /Nyugat- Ázsia/ irányuló befektetések 2010-ben 12%-kal csökkentek. Számottevően nőttek azonban a külföldi beruházások e térségből. Latin-Amerika a külföldi befektetők számára különösen kedvező feltételeket ajánlott 2010-ben s 13%-al nőttek az oda irányuló befektetések, különösen Kínából és Indiából. Délkelet-Európa és a volt szovjet térség országai közül Oroszország vonzotta a külföldi befektetők zömét. A térségen kívülről a fejlődő országok befektetői növelték beruházásaikat a térségben, de növekvő szerepet játszanak a térség államainak egymás közötti befektetései is. Különösen jelentős szerepet játszanak az orosz és a kazah befektetések. A fejlett országok közül jelentősen nőttek az Észak Amerikába irányuló befektetések, csökkentek az Európába és ezen belül az EU-ba irányuló külföldi beruházások. Az adósságválság, a megszorító intézkedések és a növekvő társadalmi nyugtalanság taszítják a külföldi beruházókat.**
- 10. A célországok közül egyre több állam igyekszik szabályozni a külföldi befektetők környezetét. Még mindig túlsúlyban vannak a liberalizáló intézkedések, de egyre több országban vezetnek be bizonyos korlátozásokat. Ennek fő okai:a nemzeti stratégiai iparágak védelme, a nemzeti vállalkozók védelme, a pénzügyi válság kedvezőtlen tapasztalatai, a törekvés a nemzeti ipar erősítésére és néhány ország példája. A főbb eszközök a „nemzeti tartalom”előírása, likviditási szabályok, bizonyos méret-**

maximumok előírása. Egyes esetekben különböző, gyakran diszkriminatív szükségintézkedéseket is alkalmaznak államok.

11. Egyre több ország kötött bilaterális beruházási egyezményeket s jelentősek a multilaterális egyezmények is. Figyelemreméltó, hogy a 2009-ben életbe lépett Liszaboni Egyezmény, amely a Nizzai Egyezményt helyezte hatályon kívül, növelni fogja az EU szerepét a szabályozásban. Ezek az egyezmények megtiltják a diszkriminációt, szabályozzák az esetleges kisajátítás feltételeit. Egyre több szó esik arról, hogy új egyensúlyi viszonyokat kellene kialakítani a különböző egyezményekben, amelyek a fogadó országoknak több jogot adnának és nagyobb figyelmet fordítanának érdekeikre. A G20 által támogatott Fejlesztési célok és Többéves Fejlesztési Cselekvési program külön kiemeli azt, hogy a külföldi befektetéseknek elő kellene mozdítani a foglalkoztatottság növelését, az infrastruktúra fejlesztését és az élelmezési biztonságok a fejlődő országokban. Több más nemzetközi dokumentum is felhívja a figyelmet a liberalizálás és a védekezés közti helyes arányok kialakításának szükségességére.

A TULAJDONRÉSZESEDÉS NÉLKÜLI NEMZETKÖZI TERMELÉS ÉS FEJLESZTÉS

Ez a forma nem új. Egyik kezdeményezője a kelet-nyugati kapcsolatokban Magyarországon a Világgazdasági Kutatóintézet volt az 1970-es évek második felében, s az akkori kormány is támogatta. Így került az UNCTAD és más nemzetközi szervezetek napirendjére is.

Ennek főbb eszközei:

Szerződéses ipari és mezőgazdasági termeltetés
Licenc-szerződések,
Franchise,
Beszállítói, alvállalkozói megállapodások

Fő előnyei:

Kisebb tőkeigény
Kisebb kockázat
Nagyobb rugalmasság,
Könnyebb alkalmazkodás a politikai viszonyokhoz
Elősegítheti a képzést és a technikai fejlődést.

Ez a forma kb. 18-21 millió embernek ad munkalehetőségeket.

A cipő, elektronika és ruházati termékek világkereskedelmének mintegy 50%-át eredményezi

Problémák:

Egyenlőtlenek az erőpozíciók
Még kiszolgáltatottabbá teheti a fogadó országot
Gyorsan tönkretelhet kis és középvállalatokat.